

'HET JAAR VAN DE KREEFT'

Botsende behoeften

Spel Maria Kraakman en Gijs Scholten van Aschat is intens. Foto Sanne Peper

De Vlaamse theatermaker Luk Perceval ging bij Toneelgroep Amsterdam aan de slag met de roman *Het jaar van de kreeft* (1972) van Hugo Claus, dat inhoudelijk wel iets wegheeft van Jan Wolkers' *Turks Fruit*. Claus schreef het verhaal over een intense liefdesrelatie destijds met in gedachten zijn eigen verhouding met actrice Kitty Courbois.

Perceval zoomt in deze bewerking van Peter van Kraaij volledig in op de seksuele relatie tussen de twee personages en de daarbij behorende emoties waar zij doorheen gaan. Door verder alle overbodige ballast uit het boek te schrappen, wordt het universeel.

Het verloop van de relatie tussen deze twee mensen is grotendeels vertaald in fysieke metaforen en krijgt daarmee haast iets van een dierlijke liefdesdans. Het

energieke gesprong bij de eerste kennismaking ontaardt door toenemende botsende behoeften (zij bekent dat ze er niets aan vindt) in een slopende, destructieve uitputtingsslag. Door haar frigide grilligheid verliest hij tot zijn grote frustratie steeds meer zijn grip op haar.

Maria Kraakman en Gijs Scholten van Aschat hebben zich de afwijkende, uiterst fysieke speelstijl magnifiek eigen gemaakt. Ze slepen je mee in hun rauwe, intense, maar bovenal kwetsbare spel van aantrekken en afstoten. Hun destructieve gedrag schuurt bovendien prachtig met de zachtzoete melodieën van pianist Jeroen van Veen die, hoe meer de twee uit elkaar drijven, juist steeds nadrukkelijker de romantiek lijkt te willen onderstrepen.

Het jaar van de kreeft is een voorstelling die zich net zo min als een liefdesrelatie rationeel laat bekijken. Je moet je eraan over kunnen geven en wanneer dat lukt, grijpen Kraakman en Scholten van Aschat je met hun gepassioneerde spel zeker bij de lurven.

Esther Kleuver